

afsevärd grad förorsaka närboende obehag och pina, hundens egare eller vårdare kan härför ställas till ansvar.

Stockholm den 28 januari 1896.

V. Vahlin.

N:o 185.

Af herr **J. Bengtsson** i *Gullåkra m. fl.*, angående anslag för inrättande af en e. o. professur i oftalmiatrik vid universitetet i Lund.

Om ett universitet skall kunna bibehålla och utveckla sin en gång intagna goda ställning, fordras det också ett tillräckligt antal lärare för arbetets behöriga fördelning. Lunds universitet eger emellertid för närvarande blott en ordinarie professur och en adjunktur i de af gammalt såsom kirurgiska betecknade vetenskapsområdena, innefattande, förutom kirurgi i modern bemärkelse, oftalmiatrik, gynekologi och obstetrik. Vid inträffande ledighet skall enligt sista staten adjunktoren förändras till en e. o. professur i gynekologi och obstetrik och den ordinarie professuren omfatta kirurgi och oftalmiatrik. Härigenom får hvardera professorn att svara för endast två discipliner i stället för nu fyra, men äfven detta är nu för tiden för mycket och kan icke tillfredsställande realiserast. Visserligen är för närvarande det lyckliga förhållandet rådande, att den kirurgiska adjunkten doktor Löwegren på fakultetens underdåniga hemställan blifvit utnämnd till e. o. professor i oftalmiatrik och att omständigheterna hittills medgifvit, att han kunnat hufvudsakligen deråt egnat sig. Men dessa förhållanden rubbas åter igen, när professor Ask, som redan är pensionsmessig, lemnar sin plats, och med

professor Löwegrens afgang skulle universitetet definitivt förlora sin speciella målsman för oftalmiatriken, för så vidt icke den åsyftade platsen dessförinnan vore vunnin.

Genom professor Löwegrens framstående såväl vetenskapliga som praktiska verksamhet har den oftalmologiska kliniken vid Lunds sjukhus vunnit ryktbarhet icke blott i Skåne, utan äfven i angränsande provinser, från hvilka trakter ett stort antal patienter der funnit hjälp. Det vore för visso till stor skada både för universitetet och de närmaste landskapens befolkning, om de nämnda lyckliga förhållandena, som efter hand skapats och rotfästats, skulle rubbas och tillintetgöras; och det vore i sanning icke obilligt, om professor Löwegren komme i åtnjutande icke blott af e. o. professors namn utan äfven lön.

I närvarande stund, då ingen kan vara okunnig om de utomordentliga välgärningar, den vetenskapliga forskningen bragt menskligheten bland annat derigenom, att särskildt de kirurgiska disciplinerna vunnit en förut icke anad säkerhet och framgång i sin praktiska tillämpning, bör det icke vara förbundet med synnerliga betänkligheter att anslå medel till en oftalmologisk e. o. professur vid Lunds universitet, ty man kan vara viss på, att full valuta derfor skall erhållas redan i lindradt lidande och bevarad arbetsduglighet hos ett stort antal medmänniskor. I sammanhang med den stora utvidgning af området för operativa ingrepp, som egt rum derigenom, att ett stort antal fall, som förr måste lemnas orörda, numera med framgång operativt behandlas, har behovet af arbetsfördelning allt mer tagit ut sin rätt. Det visar sig, att den speciella oftalmologen efter hand allt mer kommit ifrån den egentliga kirurgien och att kirurgen på samma sätt snart drager sig tillbaka från oftalmiatriken; hvar och en af dem har nog att beställa på sitt egentliga fält och förlorar så småningom fulla förtroeligheten med det andra, såsom helt naturligt är.

Derjemte har erfarenheten ådagalagt, att ögonsjukdomarna äro så mångartade, att deras behandling fordrar så stor öfning och färdighet, att endast den kan hoppas vinna full framgång på detta område, som är i tillfälle att odeladt deråt egna sina krafter och sitt arbete. Gäller nu detta om oftalmiatriken i allmänhet, så måste det än mera gälla om läraren i denna disciplin; han måste nödvändigt vara specialist. Också hafva väl nästan alla medicinska fakulteter och skolor numera erhållit sjelfständiga lärareplatser i oftalmiatrik; i Sverige först karolinska institutet, och nu senast Upsala universitet. Den enda medicinska fakultet i nordén, som ännu saknar en sådan lärareplats, är Lunds.

På nu anförda skäl våga undertecknade värdsamt föreslå,

det Riksdagen ville på ordinarie stat uppföra en summa af 4,500 kronor, deraf 3,500 kronor lön och 1,000 kronor såsom tjänstgöringspenningar, för inrättande och upprätthållande af en e. o. professur i oftalmiatrik vid Lunds universitet.

Stockholm den 28 januari 1896.

J. Bengtsson. Robert Eklundh. Jöns Andersson. M. Daln.

N:o 186.

Af herr **E. Hammarlund**, *angående ändring i kongl. förordningen om kyrkostämman den 21 mars 1862 m. m.*

Uti en vid dagens middagsplenium i Andra Kammaren väckt motion föreslår herr *L. Eklund*, att inom rikets större städer kyrkostämmans beslutanderätt i ekonomiska ärenden må, om sådant af henne beslutas, öfverlätas åt en särskild institution, benämnd kyrkofullmäktige.

Hvad angår bestämmandet af de utgifter, som röra folkskoleväsendet, hyser jag den åsigten, att i de större städerna lämpligast *stadsfullmäktige* borde taga hand härom. Derigenom skulle bland annat vinnas den fördelen, att en och samma myndighet blefve ansvarig för stadens hela budget.

I andra lands större städer är det vanligen just stadsfullmäktige, som bestämma folkskolebudgeten. Vi behöfva icke gå längre än till Köpenhamn och Kristiania för att finna en dylik anordning. I Köpenhamn bestämmes folkskolebudgeten af »borgerrepresentationen», det vill säga stadsfullmäktige, och i Kristiania af »kommunebestyrelsen», det vill likaledes säga stadsfullmäktige.